

CENA 80 MK.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz non. lub jego miejsce
na str. 1.2.3. m. 300., w tekście m. 250
Nekrologi 300 mk. zwyczajnie 150 mk.

Adres Redakcji i Administracji
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. 76 91
Otwarta od 9—12 i od 2—6 po pol.

№ 254 (7293).

Środa, dnia 8 Listopada 1922 r.

Rok XXX

Handel Win i Towarów Kolonialnych H. Biskupskiego w Kaliszu

POLECA:

wino mszalne, stare węgierskie, francuskie, wódki i likiery
Baczewskiego, oraz wszelkie towary kolonialne i delikatesy.

Dr. P. KLINGER

SPECJALISTA

chorób wenerycznych i skórnych

(analizy krwi na syfilis) 1402

przyjmuje codziennie: od 9—10 i od 4—7,
w niedziele i święta od 11—1. Towarowa 3, I p.

Doktor

S. WAŁCHOWICZOWA

ALEJA JÓZEFINY 13, FRONT, II PIĘTRO.

Choroby wewnętrzne i dziecięce.

ANALIZY moczu, kału, płwocin, soku
żółdkowego i krwi (na syfilis i inne.)

Przyjmuje od 9—11 i od 4—6 po poł.

Przestańcie robić rewolucję,
a zacznijcie tworzyć republikę.

DANTON.

TELEGRAMY.

Wyniki wyborów

WARSZAWA 7. Ostateczny wynik głosowania w obrębie miasta Warszawy w 340 komisjach obwodowych oddano głosów ważnych:

- Nr. 8.— (Chrz. Zw. J. P.)—169.878.
- Nr. 2.— (P.P.S.)—84.754.
- Nr. 4.— (Bund)—19.410.
- Nr. 5.— (Komuniści)—27.225.
- Nr. 7.— (N. P. R.)—5.177.
- Nr. 10.— (N. U. P.)—17.777.
- Nr. 11.— 1.252.
- Nr. 12. (Centrum Polskie)—6.758.
- Nr. 16. (Blok Mniejszości)—51.190.
- Nr. 20. (Prylucy)—22.670.
- Nr. 23.— 40.
- Nr. 24.—184.
- Nr. 26.— 83.

Nr. 27.— 79.

Nr. 28.— 4.

Nr. 30.— 10.

Wedle danych dotychczasowych otrzymały mianowicie:

Chrz. Związek Jedności Narodowej (lista Nr. 8) 7 mandatów.

P. P. S. 3 mandaty.

Blok Mniejszości Narodowych 2 mandaty.

Komuniści 1 mandat.

Ludowcy żydowscy (Prylucy) 1 mandat.

Posłowie Warszawy z listy Nr. 8.

Gen. Józef Haller.

Prof. St. Głabiński.

L. Gdyk.

Prof. St. Stroński.

I. Puzynianka.

T. Błażejewicz.

Dr. K. Iłski.

Nadto, wobec tego, że pos. Głabiński uzyskał także mandat w innym okręgu, przechodzi również jako siódmy

D-r Władysław Rabski.

Z listy Nr. 2 (P. P. S.).

N. Barlicki.

R. Jaworowski.

Z. Praussowa.

Z listy Nr. 16 (Blok Mniejszości)

I. Grünbaum.

Pastor J. Glinke.

Z listy Nr. 5 (Komuniści)

St. Królikowski.

Z listy Nr. 20

Posłem wybrany ludowiec żydowski N.
N. Prylucy.

KRAKÓW 7. Lista Nr. 8 (Chrz. Zw. Jedn. Nar.) 27.517 głosów. Lista Nr. 2 (P. P. S.) 19.264. Lista Nr. 25 (Zw. Nar. żyd.) 16.884 głosów.

Wobec tego wyniku otrzymała lista Nr. 8 (Chrz. Zw. Jedn. Nar.) 2 mandaty, lista Nr. 2 (P. P. S.) 1 mandat i lista Nr. 25 (Zw. Nar. żyd.) 1 mandat.

POZNAŃ. 7 listopada. W ostatecznym wyniku głosowania w okręgu Poznań-miasto zdobył Chrześcijański Związek Jedności Narodowej wszystkie 4 mandaty. W głosowaniu brało udział przeszło 80 proc. wyborców. Na listę 8 oddano głosów 60.434, listę 7 N. P. R. 13.036, listę 2 P. P. S. 2.889, listę 5 komunistów 1.629, listę 14 Zjed. Mieszcz. 1.341, listę 16 mieszczańską 6, gdyż Niemcy wedle wezwania stronnictw niemieckich głosowali na N. P. R. lub P. P. S.

Wybrani: Marjan Seyda, Adam Piotrowski, Zofia Sokolnicka, dr. Stefan Piechocki, wszyscy z Chrz. Zw. Jedn. Nar.

L. W.W. 7 listopada. Ostateczny wynik wyborów przedstawia się następująco:

Lista Nr. 8—33.485 głosów; lista Nr. 17 żydowską sjonistów—24.164 gł.; lista Nr. 2 P. P. S.—14.134 gł.; lista Nr. 4-ty Bundu żydowskiego—3.090 gł.; lista Nr. 14-ty Centrum Mieszczańskie—2.621 gł.; lista Nr. 5-ty komunistów—428 gł.; lista Nr. 24-ty kobiet postępowych—363 gł.; lista Nr. 11-ty żydowska—313 gł.; lista Nr. 1-szy P. S. L.—247 gł.; lista Nr. 23-ci—ukraińska—116 głosów.

Wybrani z listy Nr. 8 pp. prof. dr. Głabiński i bryg. Maczyński, z listy Nr. 17 dr. Reich, sjonista i z listy Nr. 2 p. Hausner socjalista.

ŁÓDŹ 7. W Łodzi otrzymali mandaty № 8—3; № 7 (emperowcy)—2; № 16 — (mniejszość narodowa)—2. w okręgu łódzkim № 8—3; Nr. 16—1; Nr. 1—1 i Nr. 3—1.

Komunikat urzędowy

Ministerstwo spraw wewnętrznych komunikuje, że zgodnie z wiadomościami otrzymanymi do północy dn. 5-go listopada ze wszystkich województw wybory odbyły się w całym państwie w zupełnym spokoju i porządku oraz przy znacznej frekwencji ludności głosującej szczególnie w okręgach miejskich. Drobne wypadki zakłócenia spokoju publicznego, zaszły w paru obwodach głosowania, zostały natychmiast bez wpływu na przebieg głosowania, przez władze zlikwidowane.

Wiadomości powyższe, dotyczące zupełnego spokoju i znacznego udziału głosujących wpłynęły również z województw kresowych. W szczególności liczny udział w głosowaniu zaznaczył się w województwach poznańskim, pomorskim, białostockim, warszawskim i lwowskim. W tym ostatnim znaczny udział w głosowaniu wzięła zarówno ludność polska jak i rusińska. Dalsze szczegółowe wiadomości napływają.

Masowy udział ludności ruskiej w Małopolsce Wsch.

LWÓW, — Dotychczasowe wiadomości, napływające z całego województwa lwowskiego, donoszą o spokojnym przebiegu głosowania. Ze wszystkich powiatów, nawet z tych, które posiadają większość ruską, donoszą, że ludność ruska, zachowuje zupełny spokój, bierze masowy udział w głosowaniu.

Łwiskie drzewo dla odbudowy Reims

WARSZAWA, — Ministerstwo rolnictwa i dóbr państwowych podaje do wiadomości, że do rady handlowego przy poselstwie w Paryżu zwróciło się konsorcjum przedstawicieli dla odbudowy zniszczonych obszarów w Reims, Soissons, Lens i Lille z prośbą o dostarczenie przez Polskę drzewa na potrzeby odbudowy zniszczonych departamentów. Drzewo to potrzebne jest w wielkich ilościach, przyczem zarówno pod postacią belek, desek, łat, krokwi itp. jak i w postaci nieobrobionych kłoców. Wrazie braku w Polsce odpowiednich ilości obrobionego materiału konsorcjum gotowe jest samo obciąć eksploatację poręb leśnych. Co do gatunków potrzebną jest dębina, świerczyna, sosnowina. Zapłać zamówień może być dokonana gotówką z chwilą załadowania na okręty. W imieniu wspomnianego konsorcjum występuje p. Michel Rey 62 Rue de Faubourg Poissoniere, Paris, który gotów jest w tej sprawie rozpocząć pertraktacje z poważne-

mi firmami w Polsce, ewentualnie gotów jest przybyć niezwłocznie do Warszawy. Bliższych informacji udziela radca handlowy przy poselstwie polskim w Paryżu 13 Rue Narignon.

Postanowienie nowego kodeksu cywilnego

MOSKWA, — W. C. I. K. obraduje obecnie nad nowym rosyjskim kodeksem cywilnym. Według projektu nowego kodeksu państwo odmawia zasadniczo przyznania osobom prywatnym prawa własności.

Kodeks udziela go jednak w formie wyjątku w celu rozwinięcia sił produkcyjnych kraju i inicjatywy prywatnej, w ramach z godnych z interesem państwa.

Nowy kodeks przewiduje w ten sposób trzy kategorie własności, a mianowicie: państwową, kooperatywną i prywatną.

Ślub b. Cesarza

HAGA, — Na zamku Ammerongen odbyły się uroczystości weselne w związku ze ślubem b. cesarza Wilhelma.

Powódź w Neapolu

NEAPOL, — Miasto dotknięte zostało klęską powodzi. W wielu miejscach woda, podmywając mury spowodowała ich zawalenie. W jednym miejscu ściana domu, runawszy, pogrzebała pod gruzami kilku strażaków, którzy ratowali mieszkańców oraz kilku osób cywilnych. Na skutek wypadku 10 osób poniosło śmierć oraz wiele osób odniosło rany.

WYBORY.

Pomimo, że ostateczny rezultat wyborów nie został jeszcze ogłoszony pozwalamy sobie podać kilka szczegółów wyjaśniających stosunek stronnictw, które będą miały swych przedstawicieli w przyszłym sejmie z ziemi Kaliskiej. Przedewszystkiem, ani m. Kalisz, ani też powiaty Kaliski i Turecki nie będą miały w Sejmie swych reprezentantów. Jeden tylko powiat Wieluński będzie reprezentowany przez Kowala Chwalińskiego z Wielunia (Piast) i dawnego posła Baranowskiego (Wyzwolenie). Resztę posłów, jako pochodzących z Warszawy i Zgierza dużo Kalisz i Ziemię Kaliską obchodzić nie będzie.

Następnie stronnictwa umiarkowane (centrowe) dzięki olbrzymiej agitacji prawicy zostały zupełnie utracone, lub w okręgu Kaliskim, jak Łódzkich i Warszawie. W ten sposób przyszły Sejm będzie jak się jeden z posłów wyraził zmierzaniem sił. A siły te pod względem głosów w okręgu Kaliskim są włącznie przeważające po stronie lewicy, bowiem na stronnictwa lewicowe padło głosów 105.405, na prawisę z Centrum 63.465 gł. czyli blisko połowę. — Również i ilością posłów przeważa lewica, gdyż stosunek wynosi 5:2. W Kaliszu na poszczególne listy padła następująca ilość głosów: Nr. 8—10.410; Nr. 3—17; Nr. 16—5.336; Nr. 2—1.645; Nr. 12—269; Nr. 1—4; Nr. 7—743, Nr. 11—545; Nr. 4—444; Nr. 14—292; Nr. 15—415; Nr. 23—38; Nr. 20—22 i Nr. 18—11.

Podług powiatów Nr. 8 najwięcej otrzymał w p. Kaliskim i m. Kaliszu 26.965; najmniej w Tureckim—8.252; Wyzwolenie (Nr. 3) najwięcej w pow. Wieluńskim—20.320; najmniej w pow. Tureckim—5.686; Piastowcy zawdzięczają swój mandat powiatom Wieluńskiemu (11.831) i Tureckiemu (9.943); w pow. Kaliskim zyskali tylko — 2.169 gł. Mniejszościom Narodowym mandat dał powiat Kaliski i miasto Kalisz, dając 10.568 gł.; w powiecie Tureckim otrzymały one zaledwie 3.900 gł. Centrum Polskie w powiatach Kaliskim i Wieluńskim otrzymało po blisko 4.200 gł. powiat zaś Turecki, stąd dotychczas było 2-ch posłów (Walisiak i Krzystoporski) 1.924 gł. — Zjednoczenie Mieszczańskie w dwóch powiatach dostało zaledwie—768

gł. w pow. Wieluńskim nie otrzymało ani jednego głosu. Enperowcy otrzymali w pow. Kaliskim 743 gł., w pozostałych dwóch—267. Na pięć pozostałych list żydowskich padło wszystkiego około 1.500 głosów. Dzielnik wynosił 18.984. Charakterystyczny fakt należy zanotować, że Zjednoczenie Mieszczańskie, które w Kaliszu liczy z górą 600 członków uzyskało w naszym mieście zaledwie 292 głosy, czyli że członkowie Zjednoczenia nie tylko, że nie umieli zyskać sobie sympatyków z poza swego grona ale sami głosowali na inne listy. Przypuszczać należy, że był to wynik nieporozumienia.

Zakłady Elektryczne

Vertex

Warszawa, Marszałkowska Nr. 98

List z Gdańska.

(Od własnego korespondenta)

Gdańsk, w październiku 1922 r.

W ostatnich dniach komentowana jest żywo sprawa zamierzonego przeniesienia urzędów naszych z Gdańska do Polski. Między innymi miałyby być przeniesione: Dyrekcja Polskich Kolei Państwowych, Dyrekcja Lasów Państwowych. Hakatyści tutejsi powitali tę pogłoskę z nadzwyczajnym zadowoleniem i, jak słychać, zamierzają wpłynąć na senat gdański aby u Wysokiego Komisarza Ligi Narodów wyjednać prawo powołania do życia niemiecko-gdańskiej dyrekcji kolei, bez której kupiectwo tutejsze obyć się nie może. Żądanie to nie byłoby pozbawione podstawy, jeśli się zważy, że w Gdańsku koncentruje się całkowity ruch zarówno morski, jak i kolejowy pomiędzy krajami zamorskimi a Gdańskiem i Polską i częściowo Niemcami. Wszak Niemcy, jakkolwiek uważali port gdański za wybitnie wojenny, to przecież za rządów swoich starali się o utrzymanie tu swej dyrekcji kolejowej, aby jaknajbardziej ułatwić swoją komunikację, gdy tymczasem rząd nasz, któremu chodziło tak bardzo o pozyskanie Gdańska o usadowienie się tu Dyrekcji P.K.P., naraz chce ją przenieść do Polski, nie licząc się wcale z następstwami, jakie ta sprawa może za sobą pociągnąć. Niewiadomo czy ze względów ekonomicznych przeniesienie Dyrekcji P.K.P. do Polski byłoby usprawiedliwione, gdyż pobyty urzędnicze w Polsce, porównawszy wzrost marki polskiej, a upadek niemieckiej, są w Polsce wyższe, aniżeli w Gdańsku, zaś ze względów politycznych — już conajmniej nie miałyby żadnego uzasadnienia, jeśli chodzi nam o odniemczenie Gdańska i nadania mu charakteru polskiego. Mówią tu, iż rząd polski bierze głównie pod uwagę znaczenie strategiczne i dlatego postanowił Dyrekcję P.K.P. stąd wycofać. Gdy rzecz ta zgađa się z rzeczywistością, trudno orzec, lecz jednak chciałbym zwrócić uwagę na znaczenie polityczne tego zamierzania rządu polskiego: Wiadomo ogólnie, że Polacy w Gdańsku i wogóle w Wolnym Mieście stanowią znikomą część, w porównaniu do Niemców, którzy się tu osiedlili od niedawna i siedlają stale, przybywając z głębi Rzeszy niemieckiej. Polacy gdańscy, przynajmniej się do polskości, stanowią w Gdańsku liczbę do 15 tysięcy głów na ogólną liczbę ludności gdańskiej, wynoszącą zgorą 200 tys. Wśród Niemców, zamieszkujących w Gdańsku, połowa składa się z ludzi pochodzenia polskiego, z łęgiem czasu zniemczonych bądź to przez szkołę pruską, bądź też przez pruskie ustawy wyjątkowe i t.p., to

też przeważają tu poprzekręcane nazwiska, jak „Sawicki“, „Olschowski“, „Kraschewski“, „Kampschik“, „Kuklański“, „Thomasczewski“ itd. którzy stanowią dla polskości element najbardziej wrogi i niebezpieczny. Jeszcze przed trzema laty słyszało się na ulicach Gdańska bardzo rzadko słowo „polskie“ bądź „polski“, bądź też z powodu, iż niejedni Polacy obawiali się jeszcze otwarcie mówić po polsku, zwłaszcza, że wówczas jeszcze rządził w Gdańsku Prusacy. Jednakże w miarę stosowania do Gdańska stopniowych warunków traktatu pokojowego przybywali doń Polacy ze wszystkich dzielnic Polski, osiedlając się tu na stałe, co wpłynęło również dodatnio na wielu tutejszych Polaków, że coraz otwarciej zaczęli ze swą polskością wyłaniać się z mroków niewoli. Zaczęto organizować P.K.P., napływali różni urzędnicy którzy zamieszkałi prawie w każdej większej miejscowości Wolnego Miasta. Po Dyrekcji P.K.P. zorganizowano wiele innych urzędów polskich, dzięki czemu w Gdańsku i okolicach coraz bardziej zaczął rozbrzmiewać język polski, coraz bardziej też wzmagły się potrzeby Polaków, jak np. łączenia się w towarzystwach polskich, kształcenia swych dzieci w uczelni polskiej itd. Tak więc dzięki zabiegom głównych urzędników Dyrekcji P.K.P. powstało w maju br. pierwsze gimnazjum Polskie w Gdańsku, do którego, poza niewielką liczbą dzieci Gdańszczan polskich, uczęszczają głównie dzieci urzędników Dyrekcji P.K.P., przybyłych z Polski. Gimnazjum to utrzymywane jest z ofiarności społeczeństwa całej Polski, bez jakiegokolwiek pomocy ze strony rządu polskiego. Jeśli więc Dyrekcja P.K.P. zostanie przeniesiona do Polski, w takim razie gimnazjum niezawodnie zacznie się chylić ku upadkowi, aż niezawodnie dzieło to stworzone z tak wielkim mozolem i oczekiwane oddawna przez wszystkich, upadłoby zupełnie. Z przeniesieniem Dyrekcji P.K.P. do Polski upadłoby te niektóre towarzystwa, a reszta, jak np. organizacje sokole, towarzystwa ludowe, itp. straciłyby wielką liczbę członków wspierających, przeto, oczywiście ucierpiałyby bardzo polskie życie kulturalno-oświatowe.

Nieudolna gospodarka senatu, utrzymywanie nadmiernej liczby policji i wszelkich kategorii urzędników, więcej jeszcze, aniżeli za rządów Wilhelma, doprowadziła do przesilenia finansowego do tego stopnia, że senat gdański popadł w niezdolność płatniczą. Urzędnicy sądowi, pocztowi i wszelkich gałęzi administracyjnych otrzymali tylko załaski za miesiąc wrzesień, a natomiast za październik — do tej pory feniga. Jest to nadzwyczaj trudne położenie rządu gdańskiego, jeśli się zważy, iż w urzędach pobory wypłacane są zwykle na miesiąc zgorą. Co prawda senat stara się zataić nędzne położenie Wolnego Miasta i lansuje przez prasę różne wiadomości o doskonałym stanie Wolnego Miasta, lecz jeśli się wtajemniczyć bliżej w tę sprawę, to stan nieudolnego tego tworu państwowego jest opłakany. Trudności te są tak wielkie, że senat postanowił w najbliższym czasie wypuścić w obieg bony pieniężne na ogólną sumę 300 milionów marek, na które jak utrzymują wtajemniczeni, niema podobno pokrycia i senat zamierza przez urządzenie karnawału w „Północnem Monte Carlo“ (w Sopocie), oraz przez rozzerzenie szulerni wybić nowe sumy na zaspokojenie kryzysu.

Katastrofalny ten stan zaznacza się we wszystkich gminach na obszarze Wolnego Miasta, czego dowodem ostatni sejmik, gdańskie gminy. Na sejmiku tym wykazało się, iż 6 gmin należących do tego powiatu, nie posiada wcale żadnych funduszy na zaspokojenie najniezbędniejszych potrzeb, jak np. wypłata wsparcia inwalidom, wdowom i sierotom. Dlatego też wyłonił się projekt, aby z czystego zysku sopockiej jaskini gry, otrzymywanego przez senat, wyznaczyć na potrzeby tych gmin 25 milionów marek, gdyż inaczej nie załagodzi się kryzysu, a wzburzenie wśród ludności wzrastać będzie, aż Wolnemu Miastu może grozić bardzo poważne przesilenie Konserwatyści, a raczej monarchiści oparli się temu i wniosek ów nie przeszedł, a nie przeszedł dlatego że monarchiści, stanowiący awangardę berlińską w swej najnowości, zamierzają wystąpić do Wysokiego Komisarza, generała Hakinga i wykazać mu że Gdańsk nie może się utrzymać bez pomocy Niemiec. — Irredenta wszechniemiecka rośnie więc w Gdańsku stale przeciwko Polsce, lecz miejmy nadzieję, że zemści się najprzód na samych irredentystach, tak bardzo popieranych przez nieudolny i szowinistyczny rząd Wolnego Miasta.

W całym Wolnym Mieście wzmógł się ostatnio ruch budowlany: powstają tu liczne przedsiębiorstwa, głównie niemieckie, tj. filje różnych fabryk z głębi Niemiec, których wyroby, wobec wysokiego cła nie mogą wytrzymać konkurencji. Budują głównie przy torze kolejowym od Gdańska do Sopotu i przy liniach tramwajowych, aby zapewnić sobie jaknajkorzystniejsze połączenie. Powstają także liczne wille, lecz wszystko to nie może wpłynąć na głód mieszkaniowy, jaki się tu daje straszliwie odczuwać już od trzech lat, a w roku bieżącym przybrał wprost katastrofalne rozmiary. Budującymi są przeważnie ludzie zamożni, spekulanci, którzy podorobili się obrzymich majątków i w ten sposób zabezpieczają w domach spadającą z dnia na dzień walutę niemiecką.

Gdańsk zaroił się w ostatnim miesiącu od nadmiernej, legendarnej wprost ilości kant. Rów wymiaru i spelunek, skupujących złoto, srebro i wszelkie cenności, a za kantorami poszły także liczne osoby prywatne, które przewidując katastrofę marki niemieckiej, wyławiają od naiwnych tę cennost i płacąc każdą cenę żadaną. W ten sposób chronią się od upadku paskarzy, aby zabezpieczyć sobie byt na przyszłość.

Ze Polacy w Odessie nie odznaczają się szczególnym taktem, na to jest wiele dowodów mianowicie: mimo narzekania na podstęp Niemców mimo szanowania typowo-pruskich stosunków do Polaków w ostatnim czasie z specjalną bezczelnością, niektóre warstwy Polonii tutejszej ani o zdębło nie zmadrzały, lecz w nietakcie brną, wystawiając się na pośmiewisko ze strony miłośników pruskich. Szczególnie zaś pod tym względem grzeszy nasza młodzież, zatrudniona w kupiectwie i bankach zarabająca stosunkowo najlepiej ze wszystkich innych zawodów. To też tańcówki i różnych zabaw urządzają się tu tak wiele, że aż się zdurzyło czytać o tem na łamach tutejszych pism polskich. W sobotę, 15-października br. urządzili więc zabawę z tańcami Związek Handlowców, a w ostatnią niedzielę, 21-go października również zabawę — Związek Bankowców, składający się prawie z tych samych ludzi. Ponieważ wszysko, co niemieckie, jest bardziej „fajne” sprowadzili sobie organizatorzy tej tańcówki artystę Niemca, który śpiewał same pieśni niemieckie i baletmistrzynię, również Niemkę z gdańskiego teatru miejskiego oraz zaprosili cały szereg urzędników z banków niemieckich. Narazie zabawa, jakkolwiek polska nosząca jednak wszelkie cechy niemieczyny miała przebieg bardzo spokojny. Jednakże około godziny 2-giej w nocy kilka par polskich stanęło do mazura co widząc Prusacy-Goście zaproszeni, wzięli piękną wrzawę, wymyślając Polakom w najbezczelniejszy sposób, aż wreszcie któryś z „hurrapatryotów” podszedł do wynajętej przez Polaków orkiestry niemieckiej, dał jej jakiś napitek i nakazał grać szowinistyczną pieśń pruską „Deutschland, Deutschland über alles”, którą całe pospólstwo Prusaków wyrzycało, a w tym samym czasie pojawił się na estradzie pewien Niemiec, uczeń bankowy, w mundurze pruskiego huzara czarnego i przybrawszy odpowiednią pozę, przedstawił rozwidrzonemu prusactwu ducha Hindenburgów i Wilhelmów, ożywiającego Niemców po dziś dzień. Jeden z Polaków, widząc, że na co się zanosi, wezwał gości polskich do opuszczenia sali, jak również nakazał muzykantom udać się do domów. Teraz powstała jeszcze większa wrzawa, przyczem wywiązała się bójka, podczas której ten i ów wyszedł z tej zabawy z porządnym guzem. Dopiero gdy ktoś bardziej pomysłowy zgasił światło, wszyscy zmuszeni byli zabierać się do wyjścia. Ale rozjuszeni Prusacy w dalszym ciągu jeszcze przez pewną chwilę, nawet w ciemności grali na fortepianie i ryczeli sławną pieśń. Ze od rozwidrzonych go prusactwa nie można się nic lepszego spodziewać, o tym przecież wiemy, gdyż zdolałszy poznać dość dobrze tych kulturregów, ale coś powiedzieć o Polakach, którzy niepomni niedawno minionych dni ucisku pieśni pruskiej, bratają się z wrogiem, zapominając o starym przysłowiu polskim: „Jak świat światem — nie będzie Niemiec Polakowi bratem”.

KAR.

KRONIKA.

REKOLEKCJE MISYJNE.

Dla wszystkich stanów odbędą się w kościele OO. Jezuitów (pobernadyńskim) w Kaliszu w następującym porządku:

I Serja od 6 do 12 listopada dla niewiast. Codzień rano o godz. 6½ Msza św., a później o godz. 7 nauka I, o godz. 9½ nauka II, a wieczorem o godz. 5½ nauka III.

W sobotę dn. 11 listopada spowiedź św.

W niedzielę dn. 12 listopada wspólna komunia św. i zakończenie rekolekcji.

II Serja od 13 do 19 listopada dla mężczyzn. Codzień o godz. 6½ wieczorem odbywać się będą dwie nauki, przegrodzone krótkim nabożeństwem.

W sobotę dnia 18 listopada spowiedź św.

W niedzielę dnia 19 listopada o godz. 7 rano wspólna komunia św. i zakończenie rekolekcji w czasie Mszy św. celebrowanej przez Eminencję ks. Kardynała Kakowskiego.

Dnia 17 i 18 listopada rano będzie udzielał Najprzew. ks. Biskup Krynicki św. Sakramentu Bierzmowania.

Wszystko na większą chwałę Bożą.

Z EKRANU.

Kinematografia współczesna sprawiła nowy cud: dzięki niej ożyła na płótnie ekranu epoka Wielkiej Rewolucji Francuskiej. Wypełniły się szumem zgłębieniem, gwarem szalejących tłumów ulice starego Paryża; stanęły w ogniu zamki dumnych arystokratów, zamajaczyły na placach zarysy tragicznej gilotyiny; w tym czasie śmierć kosiła bezlitośnie tysiące głów; wśród grozy i niebezpieczeństw ówczesnego życia ludzie szukali zapomnienia w płomiennym szale miłości; to też nigdy kult rozkoszy nie panował w nim wszechwładnie. Na mrocznym tle tej epoki, genialna ręka reżysera (Dymitra Buchowieckiego) wskrzesiła tytaniczną postać Dantona, fascynującą sylwetką Robespierrea, groźne oblicze Fouquier de Tinvilla i słodką Lucyllą Desmoulins. Pod względem potęgi twórczej oraz reżyserji i wykonania „DANTON” stanął na szczycie nowoczesnej sztuki ekranowej.

Kino „MIRAZ” w dalszym ciągu „Syn Tarzana” w tych dniach ukaże się przepiękny dramat p.t. „W Szponach Szatana” W rolach głównych znani już Kaliskiej publiczności rosyjscy artyści: Możuchin i Lisienko.

— PODZIEKOWANIE.

Za urządzenie dwu koncertów i za ofiarę dochodu koncertowego, złożoną na restaurację kościoła OO. Jezuitów w Kaliszu składam niniejszem Szanownemu Zarządowi Tow. Muzycznego w Kaliszu, W. PP. Witkomińskim i Makowskiemu oraz W. Panjom, które łaskawie zajęły się rozsprzedażą biletów „stokrotne Bóg zapłać!”

ks. Jan Mayer T. J.
Rektor OO. Jezuitów.

— SPRAWOZDANIE Z PRZEDSTAWIENIA „BOLSZEWICY”.

„Bolszewicy” — sztuka odegrana dnia 29 października br. przez członków Tow. Śpiewaczego im. św. Cecylii w sali Rzemieślników chrześcijańskich w Kaliszu, przyniosła czystego dochodu 343,640 mk.

Za tę ofiarę, złożoną na odnowienie kościoła OO. Jezuitów, oraz za bezinteresowne odstąpienie na ten cel sali, składam obu Stowarzyszeniom jak również Szanownym Paniom, które zajęły się łaskawie rozprzedażą biletów — „stokrotne Bóg zapłać.”

ks. Jan Mayer T. J.
Rektor OO. Jezuitów.

— ZE SPORTU.

W najbliższą niedzielę 1-sza drużyna Proсны rozegra mecz rewanżowy z 1-szą drużyną Klubu sportowego w Ostrzeszowie.

— POLICJA A SPORT.

Znaczenie sportów i wychowania fizycznego spotyka się z coraz większym uznaniem. Sportem, który jest u nas w kolebce zaczynają się zupełnie interesować coraz szersze warstwy społeczeństwa. Po wprowadzeniu różnych dziedzin sportu do wojska przychodzi kolej na policję. Dowiadujemy się, że tutejsza komenda policji otwiera w tych dniach sekcję lekkoatletyczną oraz piłki nożnej. Poczynaniom tym należy przyklasnąć; pomijając bowiem, że sport jako taki jest przyjemnością korzystną dla zdrowia i ducha, dla policjanta ma on i to znaczenie, że nauczy go biegania, skoków, prężności ciała i wytrwałości to jest tych czynników, które w ciężkim zawodzie policjanta są niezbędne.

Młodej placówce życzymy jaknajlepszego rozwoju.

— SMUTNY OBJAW.

O tem jak niektóre warstwy społeczeństwa zapominają o najkardynalniejszych obowiązkach obywatela, świadczy fakt, iż w dniu wyborów uchylały się od wyborów.

Oto w obwodzie wyborczym Straży ogniowej na 1580 uprawnionych do głosowania uchyliło się 426 osób tj. około 26 proc.

— REKORD — ŚWIAT KOBIECY. Nr. 11.

Przynosi, stosownie do swej opinii znakomitego pisma kobiecego treść równie ozdobną jak bogata. Przepiękne tablice żurnalowe, oryginalne roboty ręczne, świetne artykuły o futrach teatralnych o sztywnym ubieraniu się, o pielęgnowaniu zębów itd., poradnik gospodarski i kosmetyczny oraz piękna nowela St. Rossowskiego o to zarówno praktyczna jak piękna i zajmująca treść numeru listopadowego „Rekordu — Świata Kobiecego”

— RUCH PRAWNICZY I EKONOMICZNY.

Wyszedł z druku 4-ty zeszyt „Ruch Prawniczy i Ekonomiczny” organu wydziału prawnego-ekonomicznego uniwersytetu poznańskiego. Należy do zeszytu składają się: 1) Rozprawy prof. Makarewicz—Dwa Światy; prof. Nadobnik—Ludność Polski; 2) Przegląd piśmiennictwa; 2 o recenzji oraz bibliografii literatury prawnej i ekonomicznej polskiej i obcej 3) Przegląd prawodawstwa: Prawo konstytucyjne, administracyjne, kronika sejmowa; 4) Przegląd orzecznictwa Sądu Najwyższego dla wszystkich dziedzin Polski; 5) Kronika ekonomiczna: rolnictwo, przemysł i górnictwo stosunki walutowe, kredytowe bankowe, gospodarka komunalna; 5) Miscellanea: Komisja Kodyfikacyjna Orzeczenie Sądu Najwyższego w sprawie adwokatów; Sądownictwo administracyjne w woj. śląskim etc.

Prenumerata roczna wraz z przesyłką 9,500 mk. we wszystkich księgarniach.

— PODROZENIE ZARGONOWEK.

Numer codziennego pisma zargonowego 2 kartkach (4 kolumnach) kosztuje obecnie już 160 marek, a świąteczny numer o 8 stronicach — 200 marek.

— CENA EMISYJNA POZYCZKI ZŁOTEJ.

Ministerstwo skarbu komunikuje: Rozporządzeniem ministra skarbu z dnia 4-go bm. została zmieniona od dnia 6 listopada r. b. cena emisyjna obligacji 8-procentowej Państwowej Pożyczki Złotej z roku 1922, a mianowicie za podstawę obliczenia przyjęto cenę złotego polskiego 1,600 marek co wynosi: za obligację wartości 10,000 mk. i 10 złp. cena 26 000 mk. i za obligację wartości 50,000 mk. i 5 złp. cena 130, 000 mk.

— REJESTRACJA OFICERÓW.

Otrzymałyśmy zawiadomienie następujące: „Na mocy Ustawy sejmowej z dnia 17 czerwca 1919 roku „O spisie oficerów” oraz art. 107 tymczasowej Ustawy „O powszechnym obowiązku służby wojskowej” (Dz. praw Królestwa Polskiego Nr. 13/18 pkt. 28.) powołani są do rejestracji w terminie od 1.7 do dnia 31.7 1922 roku wszyscy obywatele

Państwa Polskiego, posiadający stopnie oficerskie lub równorzędne, bez względu na to, czy stopnie te uzyskali w armjach obcych, polskich formacjach wojskowych; czy też w armji polskiej.

Pomimo nakazanego terminu rejestracji część oficerów zgłasza się do niej jeszcze obecnie — co powoduje opóźnienie wydania listy starszeństwa oficerów rezerwy.

Z dnia 1 grudnia 1922 roku zamykam czynność rejestracyjną w powiatowych komendach uzupełnień. Po tym terminie komendanci P. K. U. żadnych zgłoszeń przyjmować nie będą.

Listą starszeństwa oficerów rezerwy będą objęci tylko ci oficerowie rezerwy, którzy zgłoszą się jeszcze do rejestracji przed ostatnim terminem, tj. przed 1 grudnia 1922 roku.

Minister spraw wojskowych.

(—) Sosnkowski
Generał-dywiżji.

— ULGI BUDOWLANE DLA MIAST.

W dniu 8 bm. w ministerstwie robót publicznych odbędzie się ankieta w sprawie wydania w najbliższym czasie w drodze rozporządzenia „ulgowych przepisów budowlanych dla miast”.

Przepisy te mają na celu pobudzenie ruchu budowlanego, którego ożywienie może jedynie złagodzić obecny ostry stan sprawy mieszkaniowej.

— „BOLSZEWICY” W KALISZU.

Staraniem Towarzystwa 6-tej Cecylii. W niedzielę dnia 29 października w sali Stow. Rzem. Chrześc. Piekarska 7 odbyło się przedstawienie na rzecz odnowienia kościoła OO. Jezuitów p. t. „Bolszewicy” Wacława Sieroszewskiego, przy wypełnionej po brzegi sali. Rzecz bardzo poważna jak na miłośników — którzy zajęci są od rana do wieczora swoim codziennym warsztatem pracy. Odegrali bardzo poprawnie w niektórych miejscach miało się wrażenie że nie grają to amatorzy, a zawodowi artyści. W trzecim akcie dało się cokolwiek odczuć brak temperamentu, a to jak jesteśmy poinformowani jeden z amatorów grający żołnierza polskiego, zanie mógł, a nie można było naprędce pierwszym lepszym zastąpić. Wystawa była ładna, ponieważ Towarz. 6-tej Cecylii nie szczędziło nakładu, aby dramat wystawiony wypadł jaknajlepiej. W powyższym dramacie najwięcej zasługiwali na wyróżnienie pp. Kryjanówna w roli Morskiej właścicielki majątku p. Godel w roli Wocichowskiej, która nam dała prawdziwy typ kucharki, p. Kasprzakówna w roli Zosi pokojówki, p. Leszczyńska w roli Soni przewodniczącej czerezwyczałki, która swoją dobrą grą dała nam prawdziwy obraz żydówki, która dostała się do steru władzy, jak również panowie Wolnicki, Ast, Kałużny Nowosielski, Parczyński, Mazurkiewicz w roli oficera bolszewickiego był niezrównany. Godel, Matuszczak Szajdziński, Mozdzyński, i Liwers, którzy to dobrą swoją grą zasłużyli na pochwałę. Powodzenie było nadzwyczajne najlepszy dowód że połowa publiczności odeszła od kasy z powodu braku biletów. Mamy jednak nadzieję że Tow. 6-tej Cecylii powtórzy jeszcze raz ten piękny dramat który jest odzwierciedleniem nawały bolszewickiej na Polskę.

— PATENTY NA ROK 1923.

Wydawanie patentów przemysłowych i handlowych na rok 1923 rozpocznie się dnia 2 listopada 1923 w kasach skarbowych i skuteczniane będzie codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt na podstawie należycie wypełnionych deklaracji. Blankiety deklaracji otrzymać można bezpłatnie w Urzędzie skarbowym. W razie wątpliwości wszelkich wskazówek i wyjaśnień co do kategorii świadectwa przemysłowego odpowiedniej dla danego przedsięwzięcia udziela ją miejscowe Urzędy skarbowe. Świadectwa przemysłowe wykupione być mają najpóźniej do 31 grudnia r. b.

Podatnicy ponoszą całkowitą odpowiedzialność za wykupienie właściwego świadectwa przemysłowego z zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Celem uniknięcia natłoku w kasach skarbowych, Izba skarbową wzywa zainteresowanych do bezwzględnego wykupywania świadectw przemysłowych, a nie odkładanie wykupu na dzień ostatni, gdyż przedłużenie powyższego terminu w żadnym razie nie będzie miało miejsca.

Winni prowadzenia przedsiębiorstw po dniu 31 grudnia r. b. bez świadectw przemysłowych lub na podstawie nieodpowiednich świadectw przemysłowych ulegną w myśl art. 26 ustawy o państw. podatku przem. Dz. U. R. P. Nr. 17 z r. 1922 roz. 140 karze pieniężnej do trzykrotnej wysokości sumy nieopłaconego podatku, nadto w myśl przepisów art. 63 wyżej powołanej ustawy przedsięwzięcia prowadzone bez świadectwa przemysłowego mogą ulec zamknięciu.

Kupujcie 8%
Pożyczkę złotą!

Klinika chirurgiczna i Instytut Roentgena Dr. Parczewskiego.

Ul. Mickiewicza 22. POZNAŃ. Telefon 1899.

Zginął dowód osobisty
wydany w Tomaszowie na imię
Salomona Mylner.

Zginęła karta bezterminowe-
go urlopu
wydana prze PKU. w Kaliszu
na imię Jana Karolaka
rocznik 1888.

Zginął paszport
wyd. przez magistrat w Zduń-
skiej Woli na imię Jakóba
Pika. 3018

Sprzedaż domów

prywatnych i handlowych, mły-
nów, majątków ziemskich, po-
średniczy na Pomorzu
A. M. Makowski TCZEŃ, ulica Strzelecka 5, tel. 9. 2886

Ból głowy, migrenę,
ból zębny usuwają po-
wszechnie znane proszki
z „kogutkiem” „Migre-
no Nervosin”. Łączyć
w aptekach i składach ap-
tecznych proszków
z „Kogutkiem”. 1919

Okazyjnie

szafa w dobrym stanie do
sprzedania. Nowy Rynek 4
m. 16 od godz. 11 do 4 pp.

Fabryka ogrodzeń drucianych

J. Szczepika

W KALISZU, ul. Młynarska 9,
.. (obok cmentarza dom własny).

wykonuje wszelkie ogrodzenia z najlepszego drutu ocyn-
kowanego jak to: ogrodów, parków, łąk, podwórz, skwerów,
szkółek ogrodniczych, cmentarzy grzebalnych, jak również
posiada stale drut kolczasty, skobelki, arfy do węgla i żwiru,
materace do łóżek, wycieraczki do nóg, kraty do okien itp.

Ceny przystępne. 2389

Zginęła karta pobytu
wydana przez Starostwo Ka-
liskie na imię Motela Gilsztarna

Zaraz do wynajęcia
pokój umeblowany
z całodziennym utrzymaniem.
Szopena 3 m. 5.

Krawcowa

poszukuje szycia po domach
lub na wyjazd. Wiadomość
ul. Podgórze Nr. 2 m. 4 dom
p. Owczarka. 3017

Sprzedam

dom parterowy

5-cio mieszkaniowy, sklep z
warsztatem rzeźnickim. Wia-
domość Ogrody № 53. 3019

Potrzebna

kasjerka

Oferty proszę składać w Adm.
Gaz. Kal. pod S.

Z mojej fabryki polecam do natychmiasto-
wej dostawy:

Papę dachową, lepnik
smolę z węgla kamiennego destylowaną
cementowe czerwone falcowe dachówki,

WŁADYSŁAW LEWANDOWSKI,
FABRYKA PAPY
T C Z E Ń—Pomorze. 2382

NAPRAWY

motorów elektrycznych - - dynamo-maszyn - -

wykonują

K. Gaertig i Sp. T. z o. p. Poznań
Oddział Pracowni Elektromechanicznych
ul. Półwiejska 35. Telefon 3584.

SWIERZBĘ

w ciągu 3-oh dni leczy uznana przez powagi lekarskie
„Maść” P-ra Hebdy, nie plami białyny ma przy-
jemny zapach. 2443

Dla koni od świerzby i parcha „EKWOL-HEBDA”.
Na Hemeroidy-roślinne świeczki RATELIN HEBDA
Przedstawicielstwo na Kalisz: Apteka J. Kijowski.

Księgarnia
drukarnia
w Kaliszu.

ŁADNIE

Największy
zakład gra-
ficzny
w ziemi
Kaliskiej

DRUKARNIA

„GAZETY KALISKIEJ”

SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ.

Wykonuje szybko i dokładnie wszelkie roboty wchodzące w zakres sztuki
graficznej. Dziela, broszury, książki handlowe i biurowe, formula-
ryze, druki dla p. pisarzy gminnych, afisze, klepsydry, zaproszenia
ślubne oraz wszystkie inne druki. — Kompletnie nowy asortyment
— — cennik najnowszych kraj. — Własna introligatornia. —

DOKŁADNIE

Maszyny
poruszane
elektrycz-
nością

Maszyny
zaczepne.
Stereoty-
pownia